

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. Idem Danielis illustri testimonio comprobatur, & vaticinium exponitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

1. Par. 26. *ris, ascende ad locum, quem elegit Dominus, &c. & 1. Paralip. 26. In qua parte domus erat seniorum consilium.* Hoc verò Sanhedrin non fuit ablatum tempore captivitatis, ut sumi potest ex Daniel 13. ubi senes populi judicaverunt Susannam, ubi Glos. & Liranus adverteunt eos fuisse de tribu Juda.

Secunda expositio est aliorum, qui malunt vaticinium hoc interpretari in universum de ipsa gente Judaica, de tribu autem Juda secundum quandam applicationem, sive (ut Theologi loquuntur) per appropriationem, ut h. c. sit prophetie hujus sensus: futurum semper in gente Judaica principatum donec, &c. Cui expositioni non obstat aliqua brevis interruptio, qua tempore captivitatis in Babylone, sive Perside conigit. Qui principatus defecit tempore Herodis, qui fuit alienigena, & proinde tempore Christi Domini, hoc est, Messie. Tue- u. hanc sententiam Benedict. Pererius *Comm. in Genesim c. 4. q. pro qua adducti Justinum in Dialogo cum Tryphone Judaeo. Eusebium lib. 7. hist. Ecclesiastica c. 6. Athanasium lib. de Incarnatione Verbi, Ambrosium in lib. de benedictionibus Patriarcharum c. 4. Chryl. Hom. 67 in Gen. exponentem hanc prophetiam, Augustinum lib. 18. de Civit. Dei c. 45. Theodoret. quest. ultima in Genesim, Ruertum lib. 9. Commentar. in G. n. c. 9. & lib. 3. de victoria verbi c. 9. quos omnes Patres prædicti Auctor in suam sententiam trahit, neque extorquere videt.*

Hanc expositionem tuetur Pererius secundus Euseb. Athanas. Ambros. Chryl. Augustinum Rupertum. &c.

Obijciunt autem Jacobum Patriarcham, cum vaticinium illud proferebat, allocutum fuisse Judam, & eius tribum, non totam Hebraeorum gentem Resp. Jacobum voluisse tunc pronunciatem ad totum populum spectantem, cum de tribu Juda loquebatur, tribus de causis. Primò, quia prænoterat principatum Judaicum futurum penes tribum Juda, & longissimo tempore & floridissimam: nobilissimam igitur partis nomine non incongruè eorum populum nuncupavit. Secundo, quia item præviderat futurum, ut universus populus ad tribum Juda rediret, & ab ea nomen acciperet, quod conungi teste Josepho lib. 1. Antiq. post reditum ex captivitate Babylonica, qui septem & principatum tenuerunt, fuerunt ex tribu Levi. Ipse tamen principatus fuit ex tribu, & in tribu Juda, namque ipsa regio, & ditio ejus regni, & sedes, & sedes regni, & civitas regia erant tribus Judæ, quæ proprie appellabantur Reges, & regnum Juda, non autem Levi. Hoc autem regnum licet Herodes quoque habuerit, quia tamen & fuit alienigena, & quia illud non habuit legitime, idè rectè dicitur regnante Herode defecisse sceptrum à domo Juda, quo tempore advenit Messias.

In hac tertia causa nuper explicata traditur fundamentum tertiæ expositionis prædictæ Prophetie, quæ certe æquè probabilis est ac superiores, & fortasse non deerunt, quibus magis placeat hæc tertia expositio (de qua mox sumus dicturi) quam reliquæ.

Tertia prophetie expositio. Dicunt ergo alij, est que in ordine tertiæ sententia, totam hanc Prophetiam intelligendam esse proprie de tribu Juda, à qua sceptrum & principatum non defecisse docent usque ad adventum Messie (omisso captivitate tempore, ut supra dictum est) quia licet seculente jam Judæorum regno, & ad occasum festinante, qui regnum tenerent essent Sacerdotes ex tribu Levi, non proinde tamen sceptrum à domo Juda defecit: sicut quamvis corona Polonica in Henricum Valesium aliquando translata fuerit, non proinde cecidi. Polonorum regnum: & quamvis corona Hispanica

nunc decorentur Austriaci, non idcirco defecisse rectè diceretur corona, vel sceptrum Hispanicum. Ad eundem igitur modum de scepro ac principio Hebraei populi, ac de tribu Juda cogitare, & sentire convenit. Hæc verò dixisse sufficit ad exponendum quam ratione veritas hujus Prophetie cum ipso eventu, rerumque successu congruat atque consentiat. Nunc ad rationes, quibus Messiam jam venisse demonstraretur contra Judæos, revertamur.

CAPVT III.

Idem Danielis illustri testimonio comprobatur, & vaticinium exponitur.

Secundum Scripturæ sacre testimonium, quo magis est vulgare & tritum eo est magis efficax ad Judæorum sententiam, vel (melius dixerim) errorem convincendum. Illud vero ext. 9. Danieli definitur, ex quo deduci non poterit finium argumentum, nisi prius explicetur. Ne autem necesse sit bis sacre Scripturæ litterarum longiusculam repetere, primis istam verbis, & sequentibus successibus tibi exemus expositionem.

Ductus à Dario Assieni Astyagis filio captivus in Babylone Danieli anno 1. Darij, post evertam Babylonem, & occisam Balisafarem, dum attente Jeremie vaticinium de captivitate illa perlegeret, DEUM obnixè exorare pro liberatione populi Hebraei, & reditu in patriam, simulque fortassis, ut qui vir desideriorum esset, spirituales liberationem per Messiam futuram cupiens; DEUS, qui dives est in misericordia, ejus liberalitatem maxime decet plus homini concedere, quam ipse postulet, misit ad eum Angelum Gabrielem, qui post pauca ita illum allocutus est:

Septuaginta hebdomades abbreviata sunt. Quasi expressis diceret: Diuturna veltia, o Daniel, a quo longissima Messie expectatio, ad breve septuaginta hebdomadarum spatium, DEO miserante, reducenda est. Per breve siquidem fuit tempus hoc 490. annorum, cum superiori comparatum. Et profectò propriissime verbo illo (abbreviata sunt) usus est Angelus, siquidem in familiari sermone, quando tempus ad aliquam actionem præscriptum finitur, jam jam dicere solemus dies abbreviari. Dixi tempus septuaginta hebdomadarum 490. annis constare, quia certum est eas hebdomadas non posse esse dierum, sed annorum septem singulas, non plurius, septem quidem simplicium annorum numerus *Levi. 25. & Gen. 29. Levit. 25.* hebdomada nuncupatur; plurium autem, licet *Gen. 29.* quidam Hebraei fingant, id tamen & tenere faciunt, sine ullo videlicet Scripturæ sacre fundamento, pro suis ineptè. Si quis enim pro suo arbitrio hebdomadas septuaginta annorum fingat, cui non licebit eisdem 700. annorum, vel 7000. vel etiam 70000. componere, ne convinci possit hebdomadas adhuc esse completas? Et certe ex verbis Angeli, infra exponendis, omnino constat tempus illarum hebdomadarum jam esse transactum, ut annotabimus suo loco. Certum sit igitur has hebdomadas septem simplicibus constare annis æqualibus, & ejusdem rationis, & continua quadam successione fluentibus, sine fundamento enim distinguantur, & non possent certum ex illis adventus Messie tempus deduci, quod amen voluit hoc vaticinio Angelus indicare, qui subjungit,

Vid. Cap. 3. sect. 7. Tomi 5. Biblior. Theolog. nost. Domini c. 2. SS. Trinit. 216.

Thom. à Jesu Oper. Tom. 1. Y super

Handwritten text on the right edge of the page, including 'Sunt' and other illegible characters.

Ex Lirano Super populum tuum, hoc est Hebræorum: & super urbem sanctam tuam, id est, Hierosolymam. Ut consummetur pravaricatio, & suam accipiat peccatum. Id est, ut deleatur peccatum, meritis passionis Christi. Non ut Rabbi Salomon interpretatur, ut desistant à pravaricationibus suis Hebræi, tempore excidij Hierosolymitani, quia ita exposita propheta esset falsa, quia non destruerunt tunc à peccatis Hebræi, imo, ut verè Lirano ait, sunt auctores & pravaricatores, & multis alijs peccatis irretiti.

Et adducatur *Justitia sempiterna*: Et adducatur Christus, quia ipse nostra est justitia, ac sanctificatio, quæ in via inchoatur, & in patria perficitur. *Et impleatur visio & prophetia*, Hoc est, omnia quæ de Christo à Prophetis sunt prædicta, quæ luce clarior in Christo completa sunt, ut in secunda Disputationis parte largius prosequemur.

Et ungatur Sanctus Sanctorum, Hebræi legunt *Sanctum Sanctorum*, hoc est, templum, arca testamenti, & vasa sanctorum per Messiam recuperanda, contra Jerem. 3. *in diebus illis, ait Dominus, non dicent ultra: Arca testamenti Domini, neque ascendet super cor, neque fiet ultra, &c.* Sensus ergo est, Et, *Christus verè Sanctus Sanctorum, propter excellentem sanctitatem ungetur*, De Christo enim dicitur, *Unctus oleo latitæ præ participibus suis*. Notandum vero hoc est elogium, quo Angelus eum, de quo loquitur, *Sanctum sanctorum* appellat, quod certè Christo optimè convenit, alteri cuiuslibet nullatenus. Is enim Sanctus Sanctorum tantum dici potest, qui Sanctos omnes longè superet, fonsque sit totius sanctitatis. Notandum id, inquam, maxime, ut videas, quàm perspicuè Angelus de Messia loquitur.

Scito ergo, & animadvertite: ab exitu sermonis, ut iterum adificetur Hierusalem, Hebræi legunt, *de exitu sermonis*, ne cogantur verba hæc, de hebdomadarum initio interpretari: sed pervertunt manifestè litteram, in qua *ab*, non *de* habetur: significat autem à tempore, quo profereatur edictum, seu facultas concedetur reedificandi Hierusalem, quod promulgatum est ab Artaxerxe 20. anno regni sui, vel certè juxta expositionem Lirani; Burg. & Galatini, à tempore, quo à Deo exivit sermo ad Jerem. de reedificanda Hierosolyma ab anno videlicet 4. Sedecie.

Usque ad Christum ducem, Exponunt Hebræi usque Cyrum, qui dicitur est Christus, *Isa. c. 4. s.* Sed errant; nam de eodem Christo dicitur paulò infra, occidendum esse in Hierusalem, quod Cyro convenire non potest. Recta ergo expositio, *Usque ad Christum ducem*, id est, usque ad tempus, quo Messias incipiet hominibus manifestari, prædicare, docere, seu usque ad illud tempus, quo incipiet Christus publica miracula edere.

Hebdomades septem & sexaginta due erunt: hoc est sexaginta novem.

Et rursum adificabitur platea, & muri in angustia temporum, Quasi expressius diceret, in primis septem hebdomadibus reedificabuntur muri Hierosolymæ.

Et post hebdomadas sexaginta duas occidetur Christus, Post videlicet hebdomadas sexaginta duas, septem prioribus, in quibus Hierusalem renovanda est, suppositis, occidetur Christus ille, de quo supra locutus est, Messias. Hucusque visum est explicare hujus vaticinij litteram subobscuram propter Hebræorum expositiones, quas rejecimus: qualisque fufius rejicit Lirano sup. illud c. 9. *Danielis*, & novissimè Pererius. Ex ea nunc nobis liceat rationem conficere: Daniel prædixit post 490. an-

nos advenurum Messiam, sed hoc tempus jam elapsum est, undecumque Auctores illud exordiantur, aut quocumque modo illud concludant; ergo stultum est Messiam adhuc expectare. Major constat ex supradictis in ex exponendum Prophetiam, ubi diximus in ea sermonem esse de Messia, & septuagintas hebdomadas 490. annis constare. Minor quoque est evidens, ergo, &c. Diximus vero undecumque auctores hebdomadas exordiantur, aut quocumque modo easdem concludant, quia extant de hac variæ multipliceseque sententiæ, variæ quoque temporum Chronologie, ut in tanta sententiarum varietate, & homanarum historiarum incertitudine, difficile admodum sit, annorum seriem aliquam adducere, quæ lectoris diligentis animum omnino sedare possit, quàm idcirco præmittimus, & studiosum ad Liranum, & ex recentioribus ad Pererium in c. 9. *Danielis*, & ad Suarez. 1. *Tom. sup. 3. p. d. 1. sect. 2.* Legantur etiam Joan. Driedo lib. de *Scripturis & dogmatibus Ecclesiasticis*: & ex veteribus Eusebius lib. 8. de *Demonstrat. Evang. c. 3.* Tertullianus, qui lib. contra *Judaos* enumerat hebdomadas, quem Hieronymus in *Danielem* sequitur. Prosper verò de *Prædicationibus divinis p. 2. c. 35.* refert Hieronymum ac valde laudat. Nobis, ut diximus, satis esse debet hebdomadas septuaginta undecumque numerentur, jam effluxisse, atque ad eam Messiam jam venisse.

CAPVT IV.

Alio ejusdem Danielis loco, eadem veritas demonstratur, & de Judæorum calamitatibus differitur.

Tertium igitur testimonium est apud eundem Danielem post verba *capitis præcedenti* allata: ex quo apertius colligitur eum loqui de Christo; nam postquam dixerat, *post hebdomadas sexaginta duas occidetur Christus, addit: Et non erit ejus populus, qui eum negaturus est. Et Civitatem & sanctuarium dissipabit populus cum duce venturo: & finis ejus vastitas, & usque ad consummationem & finem durabit desolatio*. Ex hoc loco propterea licet argumentari ad nostrum institutum: quia omnino vastatio Hierusalem per Vespasianum, & calamitas ista Judæorum, quam cernimus, est illa ipsa, quæ secundum hanc prophetiam est duratura usque ad mundifinem, atque adeo consequens est, ut fateamur jam Messiam advenisse, fuisseque ante istam Judæorum cladem occisum. Quod manifestissimè apparet demonstrando differentiam hujus calamitatis, quæ à Vespasiano illata, usque in hanc diem perpetuo premit Judæos, atque aliarum calamitatum priorum, quæ ante Salvatoris nostri adventum perpeffi sunt. Hinc enim apparet, non, sicut priores calamitates, certum quendam exitum, & terminum habuerunt, ita quoque hanc esse aliquando finiendam.

Si quis igitur hujusmodi calamitatum differentias conquirat, nimirum quinque reperiet. Principio antiquiorum calamitatum, quæ acciderunt tunc inter Judæos ante Domini nostri ortum, tres fuerunt hæc omnium gravissimæ, & super alias memorabiles, timam Prima fuit *Egyptiaca*: secunda *Babylonica*: tertia, *Judæorum* sub Rege Antiocho Epiphane, tempore tum Machabæorum Judæi regerunt. Inter quas & prælatam calamitatem, quinque, ut dixi, tem, que norari post Do-

Rabbi Salomon. *Isa. 45.*